

УДК 355.01:001.18:504

Наталія Годзь

СТАНДАРТИ ТА ТРАДИЦІЇ У НАУКОВІЙ КОМУНІКАЦІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО ПРОСТОРУ (КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ТА ЕКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ)

Слід нагадати, що історія нації та держави створюється буквально щомиті, та як феномен, вона існує аж ніяк не в «лінійному просторі»: це людина (скоріш різноманіття спільнот, які на кожному історичному етапі репрезентують нашу діяльність) першими кроками художнього світобачення та філософської рефлексії почала її записувати у моделі часово-просторових подій [1], [2]. Саме події відбуваються та фіксуються багатьма і в багатьох локаціях з досить різними моральними, етичними та іншими оцінками. Усі форми «пригадування» та фіксації і оцінювання подій, особливо під час війни та повоєннтя з філософської позиції надзвичайно важливі, бо вони максимально наближають наше знання реальності до Істини та істинного знання про те, яким чином усе відбувалося. Наукова комунікація у наш час з одного боку відповідає традиційним стандартам наукових спільнот, з іншого, вона має велику низку відмінностей між мирним часом та часом який настав одразу після настання воєнних дій. Багато чого є відмінним від «стандартної війни» у її загальному розумінні, оскільки те, що відбувається зараз у нас є окрім того **геноцидом**, який проводить керівництво та армія сучасної росії по відношенню як до України в розумінні її як держави, так і до громадян України. Наголошую – громадян, оскільки Україна є багатонаціональною та багатоконфесійною, мегакультурною гармонійною поліфонією, яка разом створює єдине розуміння Держави та державності. Саме тому, досвід спротиву ворожим політтехнологіям виробляється та розуміється постійно,

з низкою певних регіональних особливостей (слід нагадати, що харків'янам відчуття приграниччя, межі, відчуття «фортеці» давно було притаманним: воно лише було глибоко прихованим від дослідження певний час).

З точки зору філософії, розуміння історії, яка «мовчить», тобто існує за межами широкого дискурсу і не має своїх нарраторів, не прописаної у відповідних фіксуючих матеріалах і документах, нотатках очевидцями, мабуть, не може повноцінно опосередковано впливати на нас та навколишній світ «фактом свого існування у минулому». На жаль, вкотре доводиться озвучувати ту важливу істину, що коли нема інформації, то нема і фактів до аналізу та опрацювання, відповідно не існують знання про реальні події та їх наслідки, нема знання про долі людей та психологічне знання пережитого і спільно пережитого [3].

Для розуміння стандартів, як порівняння наводимо дослідження Броніуса Пузінавічіуса (Литовська військова академія імені генерала Йонаса Жемайтиса), який пише, що «Щоб офіцер належним чином виконував довірену йому роль, він повинен мати певні специфічні риси особистості». Його праця цікава культурно-історичним, етичними напрямками у аналізі також і формування національної армії та її особливостей. Історична ретроспектива дозволяє цьому автору навести як приклад два старі журнали, в яких формувалися стандарти та уявлення стосовно культури національної армії та образу національного військового: «Наш Довідник» («Mūsų žinyno») та «Кардо» («Kardo») та низка відповідної літератури, в якій писали статті на військову тематику, також у той час друкувалося чимало просвітницьких рефератів, які описували очікувані стандарти національної армії на той час, образ ідеального литовського старшини, стандарту зразкового офіцера та незалежної Литви, 1921-1940 рр. [4].

Література:

1. Годзь Н. Філософи у просторі війни, питання можливості рефлексії та її значення. *Соціальні та гуманітарні технології: філософсько-освітній аспект: Матеріали VIII науково-практичної конференції (19 травня 2022 року, м. Черкаси) /* упоряд. і відп. ред. проф. А. І. Бойко. Черкаси: ЧДТУ, 2022. 88 с. С. 8–12. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/4122/1/%D0%B>

C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8%208%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%20%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%20%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_removed.pdf.

2. Годзь Н. Б. Концепт війни в контексті розгляду питання екологічної футурології та задачі відновлення та відбудови: філософський аспект. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: *Актуальні проблеми розвитку українського суспільства*. 2022. № 2. С. 18-21. URL: <http://aprus.khpi.edu.ua/issue/view/16333>.

3. Годзь Н. Б. Це було ще до війни: місто Харків, я і ми. А тепер війна-війна і на скронях сивина ... [Текст]: Монографія. Харків: Майдан, 2023 р. 172 с. ISBN 978-966-372-874-2.

4. Bronius PUZINAVIČIUS KARIŅKAS – PEDAGOGAS IR VADAS (PAGAL 1921–1940 M. LIETUVOS KARIŲ SPAUDOS PUBLIKACIJAS). *Puzinavičius Bronius*. Karo archyvas. Vilnius : Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija. 2006, t. 21, p. 67-116. URL: <https://talpykla.elaba.lt/elaba-fedora/objects/elaba:6177302/datastreams/MAIN/content>